



Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

3. října 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Přistěhovalecká politika – Právní postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty – Směrnice 2003/109/ES – Podmínky pro získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta – Článek 5 odst. 1 písm. a) – Stálé, pravidelné a dostatečné příjmy“

Ve věci C-302/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Rada pro spornou cizineckou agendu, Belgie) ze dne 14. prosince 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 4. května 2018, v řízení

X

proti

Belgische Staat,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Prechal (zpravodajka), předsdkyně senátu, F. Biltgen, J. Malenovský, C. G. Fernlund a L. S. Rossi, soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za X J. Hardym, advocaat,
- za belgickou vládu C. Pochet a M. Jacobs, jakož i P. Cottinem, jako zmocněnci, ve spolupráci s E. Matternem, advocaat,
- za českou vládu M. Smolkem a J. Vlácillem, jako zmocněnci,
- za německou vládu T. Henzem a J. Möllerem, jako zmocněnci,
- za francouzskou vládu E. de Moustier, A.-L. Desjonquères a E. Armoet, jako zmocněnkyněmi,

* Jednací jazyk: nizozemština.

- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s L. D’Asciou, avvocato dello Stato,
- za rakouskou vládu J. Schmoll, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi C. Cattabriga a G. Wilsem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 6. června 2019,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (Úř. věst. 2004, L 16, s. 44; Zvl. vyd. 19/06, s. 272).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi X a Belgische Staat (Belgický stát) ohledně zamítnutí žádosti o vydání povolení k usazení a získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2003/86/ES

- 3 Článek 7 odst. 1 směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny (Úř. věst. 2003, L 251, s. 12; Zvl. vyd. 19/06 s. 224) stanoví:

„1. Při podání žádosti o sloučení rodiny může dotýčný členský stát požadovat po žadateli, aby prokázal, že osoba usilující o sloučení rodiny má:

[...]

- c) stálé a pravidelné finanční příjmy, které jsou dostatečné pro výživu jeho a jeho rodinných příslušníků, aniž by využíval systému sociální pomoci daného členského státu. Členské státy zhodnotí tyto příjmy podle jejich povahy a pravidelnosti a mohou přihlídnout k výši minimální mzdy a důchodu v dotýcném státě, jakož i k počtu rodinných příslušníků.“

Směrnice 2003/109

- 4 Body 1, 2, 4, 6, 7 a 10 odůvodnění směrnice 2003/109 uvádí:
 - (1) Za účelem postupného vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva Smlouva o [ES] stanoví jednak přijetí opatření, jejichž cílem je zajistit volný pohyb osob, ve spojení s doprovodnými opatřeními týkajícími se kontrol na vnějších hranicích, azylu a přistěhovalectví, jednak přijetí opatření týkajících se azylu a přistěhovalectví a ochrany práv státních příslušníků třetích zemí.
 - (2) Evropská rada na svém zvláštním zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 prohlásila, že právní postavení státních příslušníků třetích zemí by se mělo sbližovat s právním postavením státních příslušníků členských států a že by osobě, která pobývala oprávněně v členském státě po

dobu, kterou je třeba stanovit, a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu, měl být v uvedeném členském státě přiznán soubor jednotných práv, která se co nejvíce přibližují právům přiznávaných občanům Evropské unie.

[...]

- (4) Integrace státních příslušníků třetích zemí, kteří dlouhodobě pobývají v členských státech, je rozhodující pro podporu hospodářské a sociální soudržnosti, základního cíle Společenství stanoveného Smlouvou.

[...]

- (6) Hlavním kritériem pro získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta by měla být délka pobytu na území členského státu. Pobyt by měl být oprávněný a nepřetržitý, aby bylo možno prokázat, že se dotyčná osoba se v zemi usídlila. Zajištěna by měla být také určitá pružnost s ohledem na okolnosti, za nichž může být osoba nucena území dočasně opustit.
- (7) K získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta by měli státní příslušníci třetích zemí prokázat, že mají přiměřené příjmy a zdravotní pojištění, aby pro členský stát nepředstavovali zatížení. Při posuzování stálosti a pravidelnosti příjmů mohou členské státy přihlížet k takovým faktorům, jako je přispívání do systému důchodového zabezpečení a plnění daňových povinností.

[...]

- (10) Je třeba stanovit procesní pravidla pro posuzování žádostí o přiznání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta. Tyto postupy by měly být s ohledem na běžné pracovní zatížení správních orgánů členských států účinné a snadno zvládnutelné, jakož i průhledné a spravedlivé, aby dotýcným osobám nabízely dostatečnou právní jistotu. Neměly by se stát prostředkem k omezování výkonu práva pobytu.“

- 5 Článek 5 této směrnice, nadepsaný „Podmínky pro získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta“, stanoví:

„1. Členské státy požadují od státních příslušníků třetích zemí, aby prokázali, že pro potřeby vlastní a vyživovaných rodinných příslušníků mají

- a) stálé a pravidelné příjmy, které jsou dostatečné k zajištění jejich výživy a výživy jejich rodinných příslušníků, aniž by využívali systému sociální podpory dotčeného členského státu. Členské státy posoudí tyto příjmy z hlediska jejich povahy a pravidelnosti a před podáním žádosti o přiznání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta mohou přihlídnout k výši minimální mzdy a minimálního důchodu;
- b) zdravotní pojištění, které kryje všechna rizika běžně krytá státním příslušníkům dotyčného členského státu.

[...]“

- 6 Článek 7 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„Za účelem získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta podá dotyčný státní příslušník třetí země žádost u příslušných orgánů členského státu, ve kterém pobývá. K žádosti jsou přiloženy písemné doklady stanovené vnitrostátními právními předpisy, z nichž vyplývá, že splňuje podmínky podle článků 4 a 5, a je-li třeba, platný cestovní doklad nebo jeho ověřený opis.

[...]“

7 Podle čl. 8 odst. 1 téže směrnice platí:

„S výhradou článku 9 má právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta trvalou povahu.“

8 Článek 9 směrnice 2003/109, nadepsaný „Odnětí nebo ztráta právního postavení“, stanoví v odstavci 1:

„Dlouhodobě pobývající rezident ztrácí nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, jestliže

a) bylo zjištěno, že právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta bylo získáno podvodem;

b) bylo přijato opatření k vyhoštění za podmínek stanovených v článku 12;

c) se nezdržoval na území Společenství po dobu 12 po sobě jdoucích měsíců.“

9 Článek 11 této směrnice stanoví:

„1. Dlouhodobě pobývajícím rezidentům je přiznáno rovné zacházení jako státním příslušníkům členského státu v těchto oblastech:

a) přístup k zaměstnání a k samostatné výdělečné činnosti za předpokladu, že uvedené činnosti nejsou, byť příležitostně, spojeny s výkonem veřejné moci, podmínky zaměstnávání a pracovní podmínky, včetně podmínek propouštění a odměňování;

[...]“

10 Článek 12 uvedené směrnice stanoví:

„1. Členské státy mohou učinit rozhodnutí o vyhoštění dlouhodobě pobývajícího rezidenta pouze tehdy, představuje-li uvedená osoba skutečné a dostatečně závažné ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti.

2. Rozhodnutí uvedené v odstavci 1 se nesmí zakládat na ekonomických důvodech.

[...]“

11 Článek 13 téže směrnice stanoví:

„Členské státy mohou vydávat povolení k pobytu s trvalou nebo neomezenou platností za výhodnějších podmínek, než jaké jsou stanoveny touto směrnicí. Tato povolení k pobytu nepřiznávají právo pobytu v ostatních členských státech, jak je stanoveno v kapitole III.“

Směrnice 2004/38/ES

- 12 Článek 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46) stanoví:

„1. Všichni občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, pokud:

- a) jsou v hostitelském členském státě zaměstnanými osobami nebo osobami samostatně výdělečně činnými; nebo
- b) mají pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, a jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika; nebo
- c) – jsou zapsáni u soukromého či veřejného subjektu, akreditovaného nebo financovaného hostitelským členským státem v souladu s jeho právními předpisy nebo správní praxí z prvotního důvodu studia, včetně odborné přípravy, a
 - jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika, a prohlášením nebo jiným podobným prostředkem podle své volby ujistí příslušný vnitrostátní orgán, že mají dostatečné prostředky pro sebe a své rodinné příslušníky, aby se po dobu jejich pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu; nebo

[...]“

- 13 Článek 14 uvedené směrnice, nadepsaný „Zachování práva pobytu“, v odstavci 2 stanoví:

„Občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům náleží právo pobytu stanovené v člácích 7, 12 a 13, dokud splňují podmínky uvedených ustanovení.

[...]“

Belgické právo

- 14 Článek 15a wet betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (zákon o vstupu na území, pobytu, usazení a vyhošťování cizinců) ze dne 15. prosince 1980 (*Belgisch Staatsblad*, 31. prosince 1980, s. 14584), ve znění použitelném na spor ve věci v původním řízení (dále jen „cizinecký zákon“), stanoví:

„§ 1. Vyjma případů veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti, které tomu brání, je právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta přiznáno cizímu státnímu příslušníkovi, který není občanem Evropské unie, který splňuje podmínky stanovené v odstavci 3 a který doloží oprávněný a nepřerušovaný pobyt v [belgickém] království po dobu pěti let bezprostředně předcházejících žádosti o získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta.“

[...]

§ 3. Cizinec podle § 1 musí předložit důkaz o tom, že on sám a na něm závislí rodinní příslušníci mají stálé, pravidelné a dostatečné prostředky k obživě pro potřebu jeho vlastní a potřeby jeho rodinných příslušníků, aby se předešlo riziku, že se stanou zátěží pro stát, jakož i zdravotní pojištění, které kryje rizika v Belgii.

Prostředky k obživě ve smyslu pododstavce 1 musí dosahovat minimálně míry, pod kterou lze poskytnout sociální pomoc. V rámci jejich posuzování se zohlední jejich povaha a pravidelnost.

Král stanoví na královskou vyhláškou projednanou v Radě ministrů a v souladu s kritérii stanovenými v odstavci 2 minimální výši požadovaných prostředků k obživě.“

- 15 V circulaire relative au statut de résident de longue durée, du 14 juillet 2009 (oběžník o postavení dlouhodobě pobývajících rezidentů ze dne 14. července 2009) (Belgisch Staatsblad, 11. srpna 2009) se uvádí, že jako důkaz o prostředcích k obživě lze použít následující:

„Jako důkaz o prostředcích k obživě mohou sloužit příjmy z výdělečné činnosti, dávky v nezaměstnanosti, příspěvek v invaliditě, předčasný důchod, dávky ve stáří, dávky vyplácené v rámci pojištění pro případ pracovního úrazu nebo pojištění nemoci z povolání, [...] Tento výčet je příkladný.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 16 Dne 26. července 2007 podal X, který uvedl, že má kamerunskou státní příslušnost, na belgickém velvyslanectví v Yaoundé (Kamerun) žádost o udělení studentského víza. Uvedené vízum získal a jeho povolení k pobytu v Belgii bylo každoročně prodlužováno až do 15. ledna 2016. Dne 19. ledna 2016 bylo X na žádost vydáno povolení k pobytu na základě toho, že byl držitelem pracovního povolení. Toto povolení mělo platnost do 14. ledna 2017.
- 17 Dne 27. prosince 2016 požádal X o přiznání právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidentů. Na podporu své žádosti předložil jako doklad o stálých, pravidelných a dostatečných prostředcích k obživě pracovní smlouvy, daňový výměr a výplatní pásky na jméno svého bratra. Kromě toho X předložil doklad podepsaný jeho bratrem, který se v něm zavázal, že zajistí, aby „dotyčný a na něm závislí rodinní příslušníci měli stálé, pravidelné a dostatečné prostředky k obživě pro vlastní potřebu a potřeby jeho rodinných příslušníků, aby se předešlo riziku, že se stanou zátěží pro stát“ v souladu s článkem 15a [cizineckého zákona].“
- 18 Gemachtigde van de staatssecretaris voor Asiel en Migratie en administratieve Vereenvoudiging (zmocněnec státního tajemníka pro azyl a migraci pověřený zjednodušením administrativy, Belgie) (dále jen „zmocněnec“) tuto žádost rozhodnutím ze dne 5. dubna 2017 zamítl. Pokud jde o stálé, pravidelné a dostatečné prostředky k obživě ve smyslu čl. 15a cizineckého zákona, rozhodnutí uvádělo toto:
- „Dotčený nemá vlastní příjmy. Od 31. května 2016 již podle všeho nevykonává výdělečnou činnost a v současnosti nemá žádný příjem. Dokládá příjmy svého bratra. Dotčený má povinnost doložit, že má vlastní dostatečné prostředky k obživě, aby se nestal zátěží pro belgický stát.“
- 19 X podal proti tomuto rozhodnutí žalobu k Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Rada pro spornou cizineckou agendu, Belgie), v níž tvrdí, že se toto rozhodnutí zakládá na nesprávném výkladu požadavku na příjmy k zajištění výživy ve smyslu čl. 5 odst. 1 směrnice 2003/109, což je ustanovení, které provádí článek 15a cizineckého zákona, neboť toto ustanovení podle něj nevyžaduje, aby byly zohledňovány pouze vlastní příjmy žadatele.

- 20 X zdůrazňuje, že výraz mít „příjmy, které jsou dostatečné“ ve smyslu čl. 5 odst. 1 směrnice 2003/109 musí být vykládán tímž způsobem jako totožné výrazy použité ve směrnicích 2003/86 a 2004/38. Směrnice 2003/109 podle něj sblíží právní postavení držitelů povolení k dlouhodobému pobytu s postavením občanů Unie. Z toho podle něj konkrétně vyplývá, že judikatura týkající se směrnice 2004/38, jakož i relevantní judikatura předcházející vstupu této směrnice v platnost, podle níž tato směrnice nestanoví žádný požadavek na původ dostatečných příjmů, musí být použita obdobně.
- 21 Zmocněnec naopak tvrdí, že pouhá skutečnost, že X žije jeho bratr, neznamená, že má X pravidelný a stálý příjem. Podle jeho názoru nemohou být v rámci řízení o přiznání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta příjmy posuzovány stejným způsobem jako v rámci řízení o sloučení rodiny. V případě sloučení rodiny občana Unie lze podle něj ostatně zohlednit pouze příjmy občana Unie.
- 22 S ohledem na tato vyjádření se předkládající soud táže, zda musí být čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109 vykládán v tom smyslu, že „příjmy“, ve smyslu tohoto ustanovení jsou pouze „vlastními příjmy“ žadatele, nebo zda se tento pojem zahrnuje i jiné druhy příjmů.
- 23 Za těchto podmínek se Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Rada pro spornou cizineckou agendu, Belgie) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být čl. 5 odst. 1 písm. a) [směrnice 2003/109], který (mimo jiné) stanoví, že státní příslušník třetí země musí za účelem získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta prokázat, že „má“ pro sebe a své rodinné příslušníky, kteří jsou na něm závislí, stálé, pravidelné a dostatečné příjmy k pokrytí vlastních potřeb a potřeb svých rodinných příslušníků, aby nevyužívali systému sociální pomoci dotyčného členského státu, vykládán v tom smyslu, že toto ustanovení se vztahuje výlučně na „vlastní příjmy“ státního příslušníka třetí země?
- 2) Nebo je v tomto ohledu dostačující, že uvedené příjmy má státní příslušník třetí země k dispozici, a to bez jakéhokoli požadavku na původ těchto příjmů, takže mu mohou být poskytnuty také členem jeho rodiny nebo jinou třetí osobou?
- 3) Pokud je třeba na poslední otázku odpovědět kladně, je závazek třetí osoby, která se zavazuje zajistit, aby žadatel o právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta a na něm závislí rodinní příslušníci měli stálé, pravidelné a dostatečné prostředky k obživě pro vlastní potřebu a potřeby jeho rodinných příslušníků, aby se předešlo riziku, že se stanou zátěží pro stát, v tomto případě dostatečným dokladem o tom, že žadatel může mít k dispozici příjmy ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. a) [směrnice 2003/109]?”

K předběžným otázkám

- 24 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda musí být čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109 vykládán v tom smyslu, že pojem „příjmy“ uvedený v tomto ustanovení zahrnuje pouze „vlastní příjmy“ žadatele o právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, nebo zda tento pojem zahrnuje i prostředky poskytnuté tomuto žadateli třetí osobou, a případně zda závazek třetí osoby převzít vůči žadateli vyživovací povinnost postačuje jako doklad o tom, že uvedený žadatel má stálé, pravidelné a dostatečné příjmy ve smyslu uvedeného ustanovení.
- 25 V souladu s čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109 členské státy od státních příslušníků třetích zemí vyžadují, aby předložili důkaz o tom, že společně se svými rodinnými příslušníky, kteří jsou na nich závislí, mají stálé a pravidelné příjmy, které jsou dostatečné k zajištění jejich výživy a výživy jejich rodinných příslušníků, aby nevyužívali systému sociální podpory dotčeného členského státu. Členské

státy posoudí tyto příjmy z hlediska jejich povahy a pravidelnosti a před podáním žádosti o přiznání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta mohou přihlédnout k výši minimální mzdy a minimálního důchodu.

- 26 Vzhledem k tomu, že čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109 neodkazuje na vnitrostátní právo členských států, je třeba k výrazu „příjmy“, v něm použitému, přistupovat jako k autonomnímu pojmu unijního práva, vykládanému jednotným způsobem na celém území Unie bez ohledu na kvalifikace použité v členských státech, zejména s přihlédnutím k jeho znění, ale i jeho kontextu a cílům sledovaným právní úpravou, jejíž je součástí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. listopadu 2017, Maio Marques da Rosa, C-306/16, EU:C:2017:844, bod 38 a citovaná judikatura).
- 27 Pokud jde zprv o znění čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109, je třeba uvést, že anglické, francouzské a italské znění tohoto ustanovení používá výraz odpovídající slovu „prostředky“, přičemž tento pojem lze v běžném jazyce použít pro všechny finanční prostředky, které má žadatel o právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta k dispozici, bez ohledu na jejich původ. Naopak nizozemské a německé znění uvedeného ustanovení používají výraz odpovídající pojmu „příjmy“, který mří restriktivněji na osobní příjmy, například z hospodářské činnosti žadatele o postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, což by vylučovalo prostředky od třetích osob, jako je rodinný příslušník.
- 28 S ohledem na tuto nejednoznačnost nelze ze znění čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109 samo o sobě určit ani povahu, ani původ dotčených prostředků.
- 29 Zadruhé, pokud jde o cíl směrnice 2003/109, tím je především integrace státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou trvale usazeni v členských státech. Jak dále vyplývá z bodu 2 odůvodnění této směrnice, tato směrnice tím, že uvedeným státním příslušníkům třetích zemí přiznává právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, usiluje rovněž o sblížení právního postavení těchto státních příslušníků třetích zemí s právním postavením státních příslušníků členských států (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. října 2012, Singh, C-502/10, EU:C:2012:636, bod 45 a citovaná judikatura).
- 30 Pokud jde o zmíněnou integraci, podle ustálené judikatury, což potvrzuje i bod 6 odůvodnění směrnice 2003/109, dochází k ní především oprávněným a nepřetržitým pobytem po dobu pěti let, který dokládá ukotvenost této osoby v dané zemi, a tedy to, že se v ní dlouhodobě usídlila (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. července 2014, Tahir, C-469/13, EU:C:2014:2094, bod 33 a citovaná judikatura). Z tohoto pohledu se původ prostředků, které musí mít žadatel o právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta k dispozici, nejví jako rozhodující kritérium.
- 31 Pokud jde zatřetí o kontext čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109, je třeba uvést, že požadavek na stálé, pravidelné a dostatečné příjmy je jednou z hmotněprávních podmínek pro získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta. Vzhledem k cíli sledovanému směrnicí 2003/109 a systému, který zavádí, je přitom třeba uvést, že pokud státní příslušníci třetích zemí splní podmínky a dodrží postupy upravené ve směrnici 2003/109, mají nárok na přiznání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, jakož i další práva, která vyplývají z přiznání tohoto právního postavení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. dubna 2012, Komise v. Nizozemsko, C-508/10, EU:C:2012:243, bod 68). V této souvislosti, jak v podstatě rovněž uvedl generální advokát v bodě 46 svého stanoviska, čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109 v zásadě neumožňuje stanovovat dodatečné podmínky týkající se původu příjmů ve smyslu tohoto ustanovení.
- 32 S přihlédnutím k širšímu kontextu uvedeného ustanovení je dále třeba uvést, že srovnatelný požadavek na to mít k dispozici „prostředky“ stanoví rovněž čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, podle kterého má každý občan Unie právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, jestliže má pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu.

- 33 Soudní dvůr rozhodl, že vykládat podmínku mít dostatečné prostředky podle čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 v tom smyslu, že tyto prostředky musí mít sám dotyčný, aniž v tomto ohledu může spoléhat na prostředky rodinného příslušníka, který ho doprovází, by k této podmínce, jak je vyjádřena ve směrnici 2004/38, přidávalo požadavek na původ prostředků, což by představovalo nepřiměřený zásah do výkonu základního práva volného pohybu a pobytu zaručeného článkem 21 SFEU, jelikož takový zásah není nezbytný k dosažení cíle sledovaného čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, a sice cíle ochrany veřejných financí členských států (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 2015, Singh a další, C-218/14, EU:C:2015:476, bod 75 a citovaná judikatura).
- 34 Pojem „příjmy“ uvedený v čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109 je možné vykládat obdobně jako pojem uvedený v čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, tj. že nevylučuje, že dotčená osoba může využít prostředků třetí osoby, která je jeho rodinným příslušníkem.
- 35 Nicméně s ohledem na to, že je právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidentu nabýváno natrvalo, a s ohledem na cíl čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109, kterým je chránit systém sociální pomoci dotyčného členského státu, má podmínka mít „příjmy“ ve smyslu této směrnice odlišný rozsah než v případě její obdoby ve směrnici 2004/38.
- 36 Z článku 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109 totiž vyplývá, že členské státy posoudí tyto příjmy z hlediska jejich povahy a pravidelnosti a před podáním žádosti o přiznání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta mohou přihlédnout k výši minimální mzdy a minimálního důchodu. Na rozdíl od čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 dále čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109 vyžaduje, aby příjmy podle tohoto ustanovení nebyly pouze „dostatečné“, ale i „stálé“ a „pravidelné“.
- 37 Pokud jde dále o kontext posledně uvedeného ustanovení, je třeba uvést, že požadavek na to mít „stálé, pravidelné a dostatečné“ finanční příjmy je stanoven i v čl. 7 odst. 1 písm. c) směrnice 2003/86. Soudní dvůr již rozhodl, že ze znění tohoto ustanovení – a zejména z použití výrazů „stálý“ a „pravidelný“ – vyplývá, že tyto finanční příjmy musí mít určitou stálost a určitou kontinuitu. V tomto ohledu z čl. 7 odst. 1 písm. c) druhé věty směrnice 2003/86 vyplývá, že členské státy posoudí uvedené příjmy zejména z hlediska jejich „pravidelnosti“ (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. dubna 2016, Khachab, C-558/14, EU:C:2016:285, bod 30).
- 38 Z článku 7 odst. 1 písm. c) směrnice 2003/86 tedy vyplývá, že jej nelze vykládat tak, že příslušnému orgánu členského státu dotčeného žádostí o sloučení rodiny brání v tom, aby mohl zkoumat, zda je podmínka finančních příjmů osoby usilující o sloučení rodiny splněna, a přitom zohlednit posouzení týkající se udržení těchto finančních příjmů i po datu podání této žádosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. dubna 2016, Khachab, C-558/14, EU:C:2016:285, bod 31).
- 39 Pokud jde dále o totéž ustanovení a konkrétně výraz „dostatečné“, Soudní dvůr již uvedl, že rozsah potřeb může být u různých jednotlivců velice různý, a proto musí být toto ustanovení vykládáno v tom smyslu, že členské státy mohou uvést určitou částku jako referenční výši, ale nikoli v tom smyslu, že by mohly stanovit výši minimálního příjmu, a to nezávisle na konkrétním zkoumání situace každého žadatele (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. března 2010, Chakroun, C-578/08, EU:C:2010:117, bod 48).
- 40 Z článku 7 odst. 1 písm. c) směrnice 2003/86 tudíž vyplývá, že s přihlédnutím k individuální situaci dotčené osoby není rozhodující původ příjmů, ale jejich trvalost a dostatečnost.
- 41 Z analýzy znění, cíle a kontextu čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109 s ohledem na srovnatelná ustanovení směrnic 2004/38 a 2003/86 vyplývá, že původ příjmů ve smyslu tohoto ustanovení není pro dotčený členský stát rozhodujícím kritériem pro účely ověření, zda jsou tyto příjmy stálé, pravidelné a dostatečné.

- 42 Jak uvedl generální advokát v bodě 77 svého stanoviska, je tedy na příslušných orgánech členských států, aby konkrétně vyhodnotily celkovou individuální situaci žadatele o postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta a odůvodnily, do jaké míry jsou jeho příjmy dostatečné či nikoli, zda mají určitou pravidelnost, jakož i určitou kontinuitu, aby se uvedený žadatel nestal pro hostitelský členský stát zátěží.
- 43 Prostředky pocházející od třetí osoby nebo rodinného příslušníka žadatele tedy nejsou článkem 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109 vyloučeny za předpokladu, že jsou stálé, pravidelné a dostatečné. V tomto ohledu může být v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, významnou skutečností, která musí být zohledněna, právně závazná povaha závazku třetí osoby nebo rodinného příslušníka žadatele převzít vůči němu vyživovací povinnost. Příslušné orgány členských států rovněž mohou zohlednit mimo jiné rodinné vazby mezi žadatelem o právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta a jeho rodinným příslušníkem/rodinnými příslušníky ochotným(i) ho živit. Povaha a trvalost příjmů rodinného příslušníka či rodinných příslušníků tohoto žadatele může být v tomto smyslu taktéž relevantní.
- 44 S ohledem na výše uvedené je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 5 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/109 musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „příjmy“ uvedený v tomto ustanovení nezahrnuje pouze „vlastní příjmy“ žadatele o právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, ale může zahrnovat i příjmy poskytnuté tomuto žadateli třetí osobou, jsou-li s ohledem na individuální situaci dotyčného žadatele považovány za stálé, pravidelné a dostatečné.

K nákladům řízení

- 45 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 5 odst. 1 písm. a) směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „příjmy“ uvedený v tomto ustanovení nezahrnuje pouze „vlastní příjmy“ žadatele o právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, ale může zahrnovat i příjmy poskytnuté tomuto žadateli třetí osobou, jsou-li s ohledem na individuální situaci dotyčného žadatele považovány za stálé, pravidelné a dostatečné.

Podpisy.